

Neemias rekokue oĩa Esdras rekokue oĩa

Kova'e kuaxia re ma oĩ Israel kuery Babilônia py escravo-rã ogueraa pyre oyvy re ju ojevy va'ekue rekokue. Mba'eta huvixave Babilônia re opena va'e ae omondouka. Po rami ipara oiny: “Peteĩ ma'etỹ re ma Pérsia pygua huvixa Ciro oĩ jave py Senhor ojapo oayvu Jeremias omombe'u va'ekue ojeupity aguã rami. Ha'e vy Ciro py'a re omoĩ openaa ha'e javi rupi omombe'u uka pova'e ayvu, ombopara uka guive. Ha'e vy aipoe'i uka: ‘Pérsia pygua huvixa Ciro po rami ijayvu: Xevy pe Senhor Nhanderuede yva pygua omboaxa yvy ha'e javi re apena aguã. Xemoĩ avi peteĩ oo ixupe guarã ajapo uka aguã Judá yvy re Jerusalém tetã py. Ha'e nunga rupi ixupegua pendekuai va'e ha'e javi reve Penderuede toiko, ha'e tapeo Judá regua Jerusalém py, Senhor Israel kuery ruete pegua oorã pejapo jevy aguã. Ha'e va'e ma Jerusalém pygua kuery ruete ae', he'i” (1.1-3).

Ha'e gui ma omombe'u ha'e kuery oguataague, Jerusalém tetã py ovaëague, templo omoatyrõ aguã omboypyague, hovaigua kuery omombytu'u ranheague, ojapopaague, ha'e gui oguerovy'aague, Nhanderuede gui meme ha'e nunga oiko rire.

Esdras ma sacerdote oiko raka'e. Ha'e ae Jerusalém py ou vy opena oikovy templo omoatyrõa rupi. Ijayvu avi heta va'e kuery gueko vaia gui ojepe'a aguã rami.

Jerusalém tetã re Neemias ojerureague

¹ Hacialias ra'y Neemias ayvu oĩa. Ha'e gui vinte ma'etỹa re, jaxya Quisleu 'ea jave py, Susã py huvixa ro imbaraete va'e oĩ va'e py xee aiko jave

² ou xeryvy Hanani. Avakue Judá vyv gui ou va'ekue reve ovaẽ. Ha'e rã ha'e kuery pe aporandu judeu kuery oo jepe rã escravo-rã ndogueraai va'ekue re. Jerusalém tetã re voi aporandu.

³ Ha'e ramo ombovai:

— Escravo-rã ndogueraapaa va'ekue ha'e py ae teri ikuai huvixa openaa vyv re. Ha'e va'e kuery ma ojexavai okuapy karuai gui, nda'ija'eai guive. Ha'e gui Jerusalém tetã kora ma oitypaa, hokẽ ikuai va'e voi oapypaa — he'i okuapy.

⁴ Ha'e ramigua aendu vy ajae'o ainy. Mbovy ára re rei e'ỹ nda'evei ete aiko. Akaru e'ỹ re aiko reve ajerure ainy Nhanderuete yva pygua renonde py.

⁵ Ha'e vy aipoa'e:

— Aỹ SENHOR, Oreruete yva pygua ndepo'akapa ha'e okyjevepy va'e! Ndereve guarã rejapo va'ekue ha'e ndeporayvua rupi reiko, nderayvu va'e kuery rejapo uka va'ekue rupi ikuai va'e ha'e javi pe.

⁶ Tove ndeapyxa toendu, nderexa tojepe'a guive, xee nerembiguai ajerurea re reikuaa pota aguã. Aỹ nerenonde py aĩ. Ara py ha'e pyávy Israel kuery nerembiguai ikuai va'e re ajerure ainy. Amombe'u guive Israel kuery nderovai ojejavy okuapyague. Mba'eta xee ha'e xeru ro pygua kuery voi rojejavy va'ekue.

⁷ Opa mba'e vai rojapo va'ekue nderovai, ndorojapoi guive rejapo uka va'ekue, ndeayvu reja va'ekue, neĩ reipota va'e nerembiguai Moisés rupi rejapo uka va'ekue.

⁸ Nema'endu'a ke ayvu nerembiguai Moisés pe remombe'u va'ekue re. Ha'e vy aipo're va'ekue: “Xapy'a rei peẽ kuery naxenhe'ẽ rendui ramo romoaĩmba 'rã vyv regua kuery mbyte rupi.

⁹ Ha'e rami teĩ xevy pe pejevvy ju vy ajapo uka va'ekue rupi peiko vy pejapo ete ri ramo yva apy rupi ete penemomboa

rire teĩ ha'e gui romboatypa ju 'rã heruvy henda xerery amoĩ aguã aiporavoague py", 're va'ekue.

¹⁰ Mba'eta kova'e kuery ma nerembiguai ikuai, nembaraetepaa ha'e ndepo'akaa rupi ndejeupe guarã reraa jepe va'ekue.

¹¹ Ha'e nunga rupi SENHOR, ndeapuxa tojapuxaka tema xee nerembiguai ajerurea re, ha'e nerembiguai kuery ovy'a reve nderery oendu vy nemboete va'e ojerure okuapya re. Ejapo aỹ'i ma voi xee nerembiguai ajapo taa py aiko porã aguã rami. Ava renonde py aa rã ejapo ajerurea oendu aguã rami — ha'e, mba'eta ha'e va'e jave ma huvixave karo reruaty aiko.*

2

Jerusalém tetã katy Neemias omondoukaa ague

¹ Vinte ma'etỹ re ma huvixa Artaxerxes oĩ jave, jaxya nisã 'ea py ma vinho oy'u va'erã oguerua rã ajopy vy ame'ẽ ixupe. Ha'e va'e e'ỹ mbove ma neĩ peteĩguevo ma voi henonde xeporiaua ndaexa ukai teri.

² Ha'e ramo huvixa aipoe'i xevy:

— Mba'e re tu nemba'eaxy vy e'ỹ nderova poriau rei ri? Ndepy'a py ae 'rã ndeporiau — he'i.

Ha'e rã xee aendu akyje etea reve

³ ambovai:

— Xeruvixa, terekove riae! Ha'e rami avi mba'exa tu xerova re avy'aa aexa uka 'rã tetã xeramoĩ kuery rupa oĩa ivaipa teria ja, hokẽ tata py oapypaa rire guive? — ha'e.

⁴ Huvixa oporandu ju xevy:

— Mba'e nunga re tu rejerure ta xevy?

---

* 1:11 “Ava” he'ia ma huvixave Artaxerxes pe ae (2.1). Ha'e va'e jave huvixa karo reruaty Neemias oiko va'e vy onhembopy'a henonde guetarã kuery re ojerure aguã re. Ha'e rami aguã re ojerure ma voi Nhanderuete pe, oo vy huvixa pe ojerure aguã irundy jaxy teri oata reve.

Ha'e rã Nhanderujete yva pygua pe ranhe ajerure.

⁵ Ha'e rami vy ambovai huvixa:

— Xeruvixa, ndevy pe ha'eve ramo, ha'e nerenonde py xee nerembiguai xemboaxy ri ramo ajerure Judá yvy katy xemondouka aguã re, tetã xeramoi kuery rupa oĩa va'e amoatyrõ ju aguã — ha'e.

⁶ Ha'e gui huvixa, ijyvýry ta'yxy oi avi va'e reve aipoe'i xevy:

— Raka'e peve 'rã tu nereivei apy? Raka'e 'rã tu rejeyv ju?

Ha'e rã amombe'u raka'e peve pa ha'e py aiko ha'e ajevy aguã.

⁷ Ha'e gui aipoa'eve ju huvixa pe:

— Xeruvixa, rejou porã ri vy eme'ẽ ha'vy kuaxia para Eufrates yakã rovai rupi huvixa opena va'e kuery peguarã, ha'e kuery oyvy rupi xemboaxa rã Judá yvy re avaẽ aguã.

⁸ Eme'ẽ avi kuaxia huvixa pegua ka'aguy re opena va'ety Asafe pegua, xevy yvyra ome'ẽ aguã templõ kora rokẽ ytarã, tetã korarã, ha'e oo aĩ aguã ojapoa avi aguã — ha'e. Ha'e ramo huvixa ome'ẽmba xevy, xere Nhanderujete po ipo'akapa va'e oi ramo.

⁹ Ha'e gui ma Eufrates yakã rovai huvixa kuery openaa py avaẽ vy ha'e kuery pe amboaxa kuaxia para huvixa ogueru ruka va'ekue. Xerupive huvixa ombou avi xondaro ruvixa ha'e kavaju árygua kuery.

¹⁰ Ha'e nunga ma Horonaim pygua huvixa Sambalate ha'e hembiguai Amom guigua Tobias oikuaa vy ndojou porãi. Ojou vai ete Israel kuery aipytyvõ aguã ajuague.

Heta va'e kuery tetã kora omoatyrõ ju aguã re Neemias ijayvuaque

¹¹ Ha'e gui Jerusalém tetã py avaẽ vy mboapy ára re ranhe aiko rive.

¹² Ha'e gui peteĩ pytũ apu'ã avy. Xerupive mbovy'i ete avi avakue oje'oi, mba'eta avave pe namombe'ui teri Jerusalém py ajapo aguã xepy'a re Xerueete omoĩ va'ekue. Mymba kuery voi ndaraai xereve, xerymba aña e'ỹ vy.

¹³ Pyavyve aẽ avy Yvyugua Rokẽ gui, ha'e gui Teju Jagua Yvu oĩa katy ju aa Yty Renda Rokẽ katy aa vy. Ha'e py mae ma aexa Jerusalém tetã kora ivaipaa ha'e hokẽ ikuai va'ekue tata py oapypaague.

¹⁴ Ha'e gui ma aave Yvu Rokẽ ha'e huvixa pegua yy omboty pyre peve. Ha'e rami teĩ mamove noĩ xerymba aña oaxa aguã.

¹⁵ Ha'e rami vy pytũ teri reve aẽve avy yakã rembe rupi. Ha'e py aexave ju tetã kora oĩ va'e. Ha'e gui ajevvy vy Yvyugua Rokẽ rupi aike vy xero py ju aa.

¹⁶ Huvixa kuery ma ndoikuaai marã katy pa aa ague, neĩ mba'e pa ajapoague voi, mba'eta mba'eve rei namombe'ui teri judeu kuery pe, sacerdote kuery, yvatekueve, huvixa kuery, neĩ omba'eapo va'erã kuery pe voi.

¹⁷ Ha'e gui ma xee aipoa'e ha'e kuery pe:

— Pexa ma aỹ opa mba'e py nhandekuai axya. Jerusalém tetã ivaipa, hokẽ voi oapypaa tata py. Peju ha'vy nhamoatyrõ ju Jerusalém kora. Ha'e ramo 'rãe nanhandejojaiavei — ha'e.

¹⁸ Ha'e kuery pe amombe'u avi Xerueete po ipo'akapa va'e xere oĩa ha'e huvixave xereve ijayvuague.

Ha'e ramo ha'e kuery aipoe'i:

— Ronhemoĩ 'rã ha'vy nhamoatyrõ aguã — he'i okuapy. Ha'e rami vy ikyre'ỹ okuapy omba'eapo porã aguã.

¹⁹ Ha'e rã Horonaim pygua huvixa Sambalate, hembiguai Amom guigua Tobias ha'e Arábia guigua Gesém ha'e nunga oikuaa vy orejojai rei okuapy. Orembojaru reia rupi aipoe'i:

— Mba'e tu pejapo ta? Tyrã pa huvixave rovai pepu'ã ta?

²⁰ Ha'e rã xee ambovai:

— Oerujete yva pygua ae orepytyvõ 'rã rojapopa aguã rami. Ha'e nunga rupi hembiguai kuery orekuai va'e ronhemoĩ 'rã romoatyrõmba ju aguã. Ha'e rã peẽ kuery ma ore kuery reve mba'eve rei ndaperekoi Jerusalém tetã py. Ha'e py nda'evei guive peike aguã, pendere na'ima'endu'aai rã — ha'e.

3

Tetã kora omoatyrõa rupi omba'eapo va'e kuery rery oĩa

¹ Ha'e gui sacerdote yvateve va'e Eliasibe voi onhemoĩ avi tyvy kuery sacerdote ikuai va'e reve Vexa'i Rokẽ omoatyrõ ju aguã. Ha'e va'e ma Nhanderujete peguarã omboaxa, ha'e hokẽrã omoĩ. Ha'e gui Torre dos Cem ha'e Torre Hananel pegua oĩa peve omoatyrõ heravy kora.

² Ha'e va'e kuery yvýry ma avakue Jericó guigua ju omba'eapo okuapy. Ha'e va'e kuery yvýry Inri ra'y Zacur ju omba'eapo.

³ Ha'e gui Hassenaá ra'y kuery ma omoatyrõ okuapy Pira Rokẽ 'ea. Omboytapa ma vy okẽ ju omoĩ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

⁴ Ha'e kuery yvýry ma Urias ra'y Meremote ju omba'eapo, Coz ramymino va'e. Ha'e va'e yvýry ma Berequias ra'y Mesulão ju omoatyrõ, Mesezabel ramymino. Ha'e va'e yvýry ma Baaná ra'y Zadoque ju omoatyrõ.

⁵ Ha'e va'e kuery yvýry ma Tecoa tetã pygua kuery omoatyrõ. Ha'e rã ha'e pygua yvatekueve ma nomba'eapoxei okuapy opena va'erã oĩ va'e pe.

⁶ Ha'e gui Paséia ra'y Joiada ha'e Besodias ra'y Mesulão omoatyrõ Okẽ Ymague. Ha'e rami vy omboyta vy omoĩ ju imo'amy okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

⁷ Ha'e va'e kuery yvýry ma Gibeão pygua Melatias ha'e Merom pygua Jadom ju omba'eapo, ha'e gui avakue Gibeão ha'e Mispa guigua, Eufrates yakã rovai huvixa oĩ va'e rembiguai ikuai va'ekue meme.

⁸ Ha'e kuery yvýry ma omba'eapo avi Haraías ra'y Uziel ouro re omba'eapo va'ety. Ha'e va'e yvýry ma Hananias ju omba'eapo, heakuã porã va'e apoa. Ha'e rami vy ha'e kuery Jerusalém rupi omoatyrõmba Kora Ipyve Va'e oĩa peve.

⁹ Ha'e va'e kuery yvýry omba'eapo avi Jerusalém tetã mbyte rupi opena va'e Hur ra'y Refaías.

¹⁰ Ijyvýry omba'eapo avi Harumafe ra'y Jedaías. Ngoo yvýry rupi ae omoatyrõ. Ha'e va'e yvýry ma Hasabnéias ra'y Hatus ju omba'eapo.

¹¹ Amboae rupi ma Harim ra'y Malquias ha'e Paate-Moabe ra'y Hassube omoatyrõ heravy, Torre Tatakua 'ea voi.

¹² Ijyvýry omba'eapo avi Jerusalém tetã mbyte rupi opena va'e Haloés ra'y Salum. Guajy kuery reve omba'eapo okuapy.

¹³ Ha'e gui Yvyugua Rokẽ omoatyrõ va'e ma Hanum, Zanoa pygua kuery mboae reve. Ha'e kuery omoatyrõmba imo'amy okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve. Kora quatrocentos e cinqüenta metros peve omoatyrõ avi, Yty Renda Rokẽ oĩa peve.

¹⁴ Ha'e gui Yty Renda Rokẽ ae ma Bete-Haquerém pygua huvixa Recabe ra'y Malquias omoatyrõ. Ha'e va'e omoatyrõ okẽ, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve.

¹⁵ Yakã Ryapy Rokẽ omoatyrõ va'e ma Mispa pygua huvixa Col-Hozé ra'y Salum. Omoatyrõmba ma vy ojao'i. Ha'e gui okẽ ju omoĩ imo'amy, ijokoarã ferro ha'e yvyra guigua reve. Kora omoatyrõve heravy yy omboty pyre Selá py oĩ va'e yvýry rupi, huvixa mba'e yvotyty rexei,

Davi rekoague katy gui tape pyrõ-pyrõa'i oguejy ouvvy va'e peve.

¹⁶ Ha'e rire Bete-Zur pygua huvixa Azbuque ra'y Neemias ju omoatyrõ heravy. Davi rupa rexei peve omoatyrõ, yy omboty pyre ha'e ipy'a guaxukueve rogue rupi peve.

¹⁷ Ha'e va'e rire levita kuery ju omoatyrõ okuapy Bani ra'y Reum revegua kuery. Ha'e va'e kuery yvýry ma Queila yvy mbyte rupi opena va'e Hasabias ju omba'eapo.

¹⁸ Ha'e va'e rire ma tyvy ju omba'eapo, Queila yvy mbyte rupi opena va'e Henadade ra'y Bavai.

¹⁹ Ijyvýry ma Mispa pygua huvixa Jesua ra'y Ezer ju omoatyrõve heravy tembiporu moĩ porãaty via tape oẽ ovy va'e rupi, kora ojerea peve.

²⁰ Ha'e va'e rire ma Zabai ra'y Baruque ju ikyre'ỹ reve omoatyrõ amboae rupi, kora ojerea guive sacerdote yvat-eve va'e Eliasibe ro rokẽ peve.

²¹ Ha'e va'e rire ma Urias ra'y Meremote, Coz ramymino va'e ju omoatyrõ heravy Eliasibe ro rokẽ guive hoo apy peve.

²² Ha'e va'e rire sacerdote kuery tetã rovai rupi ikuai va'e ju omba'eapo.

²³ Ha'e gui ma Benjamim ha'e Hassube ju omoatyrõ heravy ngoo yvýry rupi ae. Ha'e va'e kuery rire ma Maaséias ra'y Azarias ju omoatyrõ, Hananias ramymino, ngoo yvýry rupi.

²⁴ Ha'e va'e rire ma Henadade ra'y Binui ju omoatyrõ amboae rupi, Azarias ro guive opa ovya'i peve, kora ojerea peve ete.

²⁵ Ha'e gui opa ovya'i guive ma Uzai ra'y Palal ju omoatyrõ, ha'e nhuã roka yvýry huvixa ro oĩ va'e áry torre hi'aĩ va'e guive. Ha'e va'e rire ma Parós ra'y Pedaiás ju omoatyrõ,

²⁶ ha'e gui templo py omba'eapo va'ety kuery Ofel py ikuai va'e guive. Yy Rokẽ oĩa guive omoatyrõ heravy kuaray oua

katy, torre yvateve va'e hi'aña peve.

²⁷ Ha'e va'e rire ma Tecoa tetã pygua kuery amboae rupi ju omoatyrõ okuapy, torre guaxu hi'aña guive Ofel kora oĩa peve.

²⁸ Ha'e gui Kavaju Rokẽ rovai guive ma sacerdote kuery ae omoatyrõ heravy, peteĩ-teĩ ngoo yvýry rupi ae.

²⁹ Ha'e va'e kuery rire ma Imer ra'y Zadoque ju omoatyrõ heravy ngoo yvýry rupi ae. Ha'e va'e rire ma Secanias ra'y Semaías ju omoatyrõ, okẽ kuaray oua katygua rarõa.

³⁰ Ha'e va'e rire amboae rupi omoatyrõ va'e ma Selemias ra'y Hananias ha'e Zalafe ra'y mboapy memea va'e Hanum. Ha'e va'e kuery rire ma Berequias ra'y Mesulão ju omoatyrõ heravy ngoo yvýry rupi ae.

³¹ Ha'e va'e rire omoatyrõ va'e ma ouro re omba'eapo va'ety ra'y Malquias. Ha'e va'e ma omoatyrõ heravy templo py omba'eapo va'ety ha'e mba'emo vendea kuery ro ikuaia peve, Harõa kuery Rokẽ rexei rupi, kora ojerea py opy oĩa peve.

³² Ha'e gui kora ojerea py opy oĩa guive Vexa'i Rokẽ peve omoatyrõ va'e ma ouro re omba'eapo va'ety ha'e mba'emo vendea kuery.

4

Ngovaigua kuery jokoarã omoĩague

¹ Ha'e gui kora romoatyrõmba maa Sambalate oendu vy ipoxy ete. Ivai vaipa reve ijayvu vai judeu kuery rovai.

² Guyvy kuery ha'e Samaria pygua xondaro kuery ha'e javi oendua py ijayvu. Ha'e vy aipoe'i:

— Mba'e tu peva'e judeu kuery ikangykue ojapo ta? Ha'e rami aguã ojapo ukaa 'rã ri nda'u? Mba'emo mymba ojuka vy nda'u ome'ẽ 'rã ri? Peteĩ ára pyve'i nda'u omomba 'rã? Ita ra'ykue oapypa pyre aty gui nda'u omoatyrõve ju 'rã? — he'i.

³ Hexeve hi'aĩ avi Amom guigua Tobias. Ha'e vy aipoe'i avi:

— Kora ita gui anho ha'e kuery ojapo teĩ hi'áry mbyku rive ojeupi vy oitypa 'rã — he'i.

⁴ Oreruete, endu ke mba'eta ombojaru reipy orekuai. Ha'e kuery re ae tojeapa ju orembojaru reiague. Escravo-rã togueraapaa guive yvy mboae katy.

⁵ Ejao'i eme ha'e kuery reko vaiague, nerenonde gui embogue eme ojevayague, mba'eta omba'eapo va'e kuery oendua py nembopoxy okuapy.

⁶ Ha'e rami py romoatyrõ heravy kora. Ha'e vy yvatea mbyte peve rombotypa, heta va'e kuery omba'eapo aguã ikyre'ỹ ramo.

⁷ Ha'e rami teĩ Sambalate ha'e Tobias ha'e nunga oendu. Arábia guigua kuery, Amom ha'e Asdode guigua kuery avi oendu okuapy Jerusalém kora romoatyrõve tema heravya. Kora pa'ũ ikuai va'ekue rombotypa rai'i maa ha'e kuery oikuaa vy ivai vaipa okuapy.

⁸ Ha'e rami vy ha'e kuery peteĩ rami ono'õmba okuapy Jerusalém tetã re opu'ã vy oremoangeko rei aguã.

⁹ Ha'e rami teĩ Nhanderuete pe rojerure rokuapy. Harõarã romoĩ guive kuery ara py ha'e pyávy ijokoarã.

¹⁰ Ha'e gui Judá regua avakue aipoe'i:

— Mba'emo reraa kuery na'imbaraetevei ma, mba'emo ra'ykue-'ykue aty heta vai ete rã. Kora jajapopa aguã nda'eve reguai — he'i okuapy.

¹¹ Orerovaigua kuery aipoe'i avi:

— Ha'e kuery mba'eve ndoikuaai neĩ ndoexai 'rã ha'e va'e kuery mbyte rupi roike vy rojukapa rã. Ha'e rami vy romombytu'upa 'rã omba'eapo va'e kuery — he'i okuapy.

¹² Ha'e gui ha'e kuery yvy'iry judeu kuery hekoa va'e mbovykue rei e'ỹ ou vy aipoe'i orevy:

— Opa rupi ha'e kuery ikuaia gui ou ta nhanderovai opu'ã aguã — he'i ramo

¹³ heta va'e kuery peteĩ-teĩ hoo pygua ikuaia rami amoĩ kora yvy'ã guy katy teri oĩa py oarõ aguã, onhembotypa e'ỹ teria rupi. Kora ropy katy amombytapa imo'amy kyxe, hu'y guaxu ha'e hapa reve-reve.

¹⁴ Ha'e vy aexa potapa ma vy apu'ã reve aipoa'e yvatekueve, huvixa kuery ha'e heta va'e kuery mboae pe:

— Pekyje rei eme. Penema'endu'a tema SENHOR re, mba'eta ha'e ma ipo'akapa ha'e okyjevepy va'e. Ha'e rami vy pejoguero'a penderivy ha'e penderyke'y kuery repya rupi, pendera'y ha'e penderajy kuery, pendera'yxy ha'e pendero ikuai va'e repya rupi guive — ha'e.

¹⁵ Ha'e gui orerovaigua kuery oendu okuapy roikuaa ae maa, Nhanderuete ojoko ramo ha'e kuery ojapoxea. Ha'e ramo kora oĩa katy ju roopa, peteĩ-teĩ romba'eapo aguã katy ae.

¹⁶ Ha'e va'e ára guive xerembiguai kunumigue regua mbytekue ma omba'eapo 'rã okuapy kora re, ha'e rã amboae kuery ma hu'y guaxu reve ikuai, hu'y joko, guyrapa ha'e pexo regua reve guive. Ha'e gui opena va'e kuery ma Judá kuery mbopy'a guaxua rupi ikuai.

¹⁷ Ha'e rã mba'emo reraa kuery ma peteĩ-teĩ opo rovai py oupi 'rã mba'emo, ha'e rã hovai re ma ojopy 'rã heravy guembiporu.

¹⁸ Omba'eapo va'e kuery ha'e rami ae avi peteĩ-teĩ oku'a re oguereko 'rã kyxe. Ha'e rami py omba'eapo okuapy. Ha'e rã mimby guaxu monhe'ëarã amoĩ va'ekue ma xeyvy'iry riae oiko.

¹⁹ Aipoa'e yvatekueve, huvixa ha'e heta va'e kuery ha'e javi pe:

— Jajapo va'erã oĩ va'e ma tuvixa ete, joapy e'ỹ-e'ỹ guive. Ha'e rami avi kora áry rupi ikuai va'e ma joegui

momyry-mbyry ikuai.

²⁰ Ha'e nunga rupi mimby guaxu nhe'ẽ pendu vyve ta'vy penha reve peno'õmba orea py. Mba'eta Nhanderueete ae 'rã opu'ã nhanderepya rupi — ha'e.

²¹ Ha'e rami py tema romba'eapo. Amongue va'e ma opo py hu'y guaxu reve ikuai kuaray hexakã guive ka'aru jaxy-tata ojekuaapa peve.

²² Ha'e va'e jave ma voi aipoa'e heta va'e kuery pe:

— Peteĩ-teĩ pepyta 'rã Jerusalém tetã py ae penerem-biguai kunumigue reve, pyávy tetã rarõa rupi pendekuai, ha'e gui ara py ju pamba'eapo aguã — ha'e.

²³ Ha'e gui xee neĩ namboivei xeaõ xejegui, xeryvy kuery, xepytyvõa kuery, neĩ avakue tetã rarõa xerupive ikuai va'e ma voi. Peteĩ-teĩ roke rojupy orerembiporu reve.

5

Peráta omboekovia retave e'ỹ aguã re ijayvuague

¹ Ha'e rami teĩ heta va'e kuery kunhague reve ojavukai okuapy guvyvy kuery judeu regua rovai.

² Ha'e vy amongue aipoe'i:

— Orereta raxa rima, orera'y ha'e orerajy kuery reve. Ha'e rami vy peme'ẽ na trigo ro'u va'erã rokuave'i aguã — he'i.

³ Ikuai avi aipoe'i va'e:

— Oreyvy, oremba'ety uva ha'e orero voi jopo py romboaxa ma trigo rekovia, kova'e karuai gui — he'i.

⁴ Ha'e gui ikuaive ju aipoe'i va'e:

— Peráta orevy oiporukaa va'ekue oreyvy ha'e uvaty regua imposto ropaga aguã.

⁵ Oreyvy kuery reve peteĩ'i to'o orekuai, orera'y kuery voi ha'e kuery ra'y kuery rami ae avi heko porã va'e. Ha'e rami teĩ ne'exa, orera'y ha'e orerajy kuery romboaxa ma oreryvy kuery escravo-rã. Orerajy kuery va'e regua ma

ogueraa ma escravo-rã. Ndorepo'akavei ma guive rogueru ju aguã, mba'eta oremba'ety ha'e uvaty ma jopo py opyta — he'i okuapy.

⁶ Ha'e rami ete ha'e kuery ojavukai reve ijayvu ramo aendu vy xeporiau vaipa.

⁷ Ha'e rami vy xee ae aikuaa pota porã ma vy xeyayvu ete yvatekueve ha'e huvixa kuery pe. Ha'e vy ha'e kuery pe aipoa'e:

— Peẽ kuery tu peteĩ-teĩ penderivy kuery pe mba'emo peiporuka rire pemboekovia retave rima — ha'e.

Ha'e gui ma ha'e kuery ikuaia re aikuaa pota aguã ajapo nhemboaty guaxu.

⁸ Ha'e vy aipoa'e ha'e kuery pe:

— Ore ma mba'emo rojou va'ekue re rojogua ju oreryvy kuery judeu ikuai va'e yvy regua kuery pe ovendeague gui. Ha'e rã peẽ ju ri ty'y penderivy kuery pevende ta joupe, ore ju rojogua aguã? — ha'e.

⁹ Ha'e rami rã ha'e kuery okyrirĩmba okuapy nombovai kuaai vy. Ha'e ramo aipoa'e ju:

— Peẽ kuery pejapo va'e ma ha'eve e'ỹ. Nda'evei ri ty'y Nhanderuete renonde pejererokyje aguã, amboae regua nhanderoaigua ikuai va'e nhanembojaru rei e'ỹ aguã?

¹⁰ Ha'e gui xee voi, xeryvy kuery ha'e xerembiguai kunumigue reve ha'e kuery pe roiporuka avi peráta ha'e trigo. Ha'e rami teĩ nhamboekovia retave eme jaiporuka va'ekue áryve.

¹¹ Ha'e nunga rupi aỹ'i ma voi peẽ kuery peme'ẽ ju ha'e kuery yvy, uvaty, oliveira ty ha'e hoo peipe'a va'ekue. Peme'ẽmba avi peráta pemboekovia retaveague, trigo, uvaty ha'e azeite ha'e kuery gui peipe'a va'ekue — ha'e.

¹² Ha'e ramo ombovai okuapy:

— Ha'e kuery pe rome'ẽmba ju 'rã ha'vy, ndorojerurevei ma 'rã guive. Ndee aipo'rea rami ae 'rã rojapo — he'i

okuapy. Ha'e ramo aenoĩ avi sacerdote kuery, ha'e vy ajapo ha'e kuery oura aguã rami ha'e va'e ayvu ojapo avi aguã.

Neemias ojapo porãa re ijayvuague

¹³ Ha'e gui xea ambovava ratã reve aipoa'e:

— Nami avi Nhanderuete tojapo, tombovava imondovy ava oayvuague ojapopa e'ỹ va'e. Ixugui toipe'apa hoo ha'e omba'eapoa rupi ojou va'e ha'e javi — ha'e.

Ha'e ramo ijaty va'e kuery ha'e javi ombovai vy

— Ha'eve va'e! — he'i okuapy. Ha'e vy omboete okuapy SENHOR. Ha'e rire ma ha'e kuery ojapo oayvuague.

¹⁴ Ha'e gui ma Judá yvy rupi opena va'erã xemoĩague ára guive, Artaxerxes huvixa oĩa vinte ma'etỹa guive trinta e dois ma'etỹa peve, ha'e javi vy doze ma'etỹ re aĩ jave ma xee neĩ xeryvy kuery voi ndoro'ui tembi'u huvixa peguarã xevy ome'ẽa va'ekue gui.

¹⁵ Ha'e rã yma huvixa kuery xee aĩ e'ỹ mbove ikuai va'ekue ma heta va'e kuery ojavyky rei vy ha'e kuery gui oipe'apa va'ekue tembi'u ha'e vinho, quarenta hatã'i va'e prata guigua guive. Hembiguai kuery kunumigue voi oguereko rei va'ekue heta va'e kuery. Ha'e rã xee ma ha'ekue rami ndajapoi Nhanderuete renonde ajererokyje vy.

¹⁶ Ha'e rami 'rãgue py tetã kora re omba'eapoa py xee voi amoatyrõ aikovy. Neĩ peteĩ henda py ma voi ndajoguai xeyvyrã. Xerembiguai kunumigue voi ono'õmba ha'e py omba'eapo avi aguã.

¹⁷ Ha'e rami ae avi xero py amovaẽ cento e cinqüenta avakue judeu regua huvixa kuery reve ou va'ekue, ha'e gui oreá py yvy regua oreyvýry rupi hekoa va'e kuery ou rã amovaẽmba avi imbokuapy.

¹⁸ Ára nhavõ ha'e kuery ho'u va'erã ajuka uka 'rã peteĩ vaka ha'e mboapy meme vexa'i oiporavo pyre. Uru ma heta ajuka uka avi, ha'e gui dez araa py nhavõ ajogua reta

avi vinho joegua e'ỹ-e'ỹ. Ha'e rã tembi'u huvixa peguarã ome'ẽa va'ekue ma xee ndajopyi xejeupe ae, kova'e kuery pe mba'emo ome'ẽ ukaa reta ae ma ramo.

¹⁹ Ha'e nunga rupi Xeruete, nema'endu'a ke xere xemoingo porã aguã, kova'e kuery pe ajapo porã aikovya ha'e javi re.

6

Hovaigua kuery omongyjea rupi ijayvu okuapyague

¹ Ha'e gui Sambalate, Tobias, Arábia pygua Gesém ha'e orerovaigua kuery ha'e javi oendupa okuapy kora romoatyrõmba maa, mba'eta nda'ipovei ma kora pa'ũ ikuai va'ekue, ha'e va'e jave kora rokẽ noromoĩ teri teĩ.

² Ha'e rami vy Sambalate aipoe'i uka xevy:

— Eju ke orerovaexĩ Ono yvyugua py tekoa oĩa py — he'i, mba'emo vai xevy ojapoxe vy rive.

³ Ha'e ramo ha'e kuery pe amondouka po rami omombe'ua aguã:

— Xee ndaa reguai teve, mba'emo tuvixa va'e rojapo rokuapy ramo. Mba'e re tu amba'eapoa gui apytu'upa ta, peẽ kuerya katy aa aguã rive? — ha'e uka.

⁴ Irundykue ha'e kuery xerenõ uka ha'ekue rami ae. Ha'e rã xee voi ha'ekue rami ae tema ambovai.

⁵ Ha'e gui peteĩ nhiruĩguea ma xea py Sambalate ombou guembiguai opo py kuaxia para omboja pyre'ỹ ogueraa va'e.

⁶ Ha'e va'e re ma po rami oĩ:

“Yvy regua kuery ikuaia rupi oendu ndee ha'e judeu kuery ha'e javi reve nhanderuvixave re pepu'ãxe vy rive pemoatyrõ tetã kora. Gesém voi ha'e rami ae omombe'u. Ha'e kuery oikuaa rami vy ma je ndee ae reĩxe ha'e kuery ruvixarã.

⁷ Ha'e rami aguã vy rive ae ma je profeta kueryrã remoĩ Jerusalém py, nderekorã re ijayvu vy 'Ha'e va'e ma Judá pygua ruvixa', he'iarã. Ha'e rami ha'e kuery ijayvua omombe'ua rã nhandervixave avi 'rã oendu. Eju vyvoi ha'vy ha'e nunga re jajogueroayvu aguã", he'i uka xevy.

⁸ Ha'e ramo xee aipoa'e uka ju:

— Ndeayvuague ma neĩ teĩgue ma ndoikoi. Neakã gui rive rima ndeayvu — ha'e uka.

⁹ Ha'e kuery oremongyje reixe tema okuapy, mba'eta aipoe'i:

— Ha'e kuery ojepe'a 'rã omba'eapoa gui, omba'eapogue gui mba'eve oiko e'ỹ aguã rami — he'i. Ha'e nunga rupi Xeruete, xemombaraete ke aỹ.

¹⁰ Ha'e gui ma aa Semaías ro py. Ha'e va'e Delaías ra'y, Meetabel ramymino, ngoo py ae onhemboty va'ekue. Ha'e gui ha'e va'e aipoe'i xevy:

— Jaa na Nhandervuete pegua oo py, ha'e templo ropy apy katy nhaĩ. Templo rokẽ ma nhamboty porã 'rã. Mba'eta pyávy oua 'rã ndejukaarã — he'i.

¹¹ Ha'e ramo xee aipoa'e:

— Ha'e rami avi ava xee ramigua teve onha 'rã? Mava'e tu xee ramigua oike 'rã templo ropy oikove aguã? Xee ndaikei 'rã neĩ peteĩgueve — ha'e.

¹² Ha'e rami xeayvu mba'eta aikuaa Nhandervuete e'ỹ ae ha'e va'e ayvu mbouare. Ixupe Sambalate ha'e Tobias peráta ome'ẽ rive rive ha'e rami ijayvu xerekorã re.

¹³ Xemongyje reixe vy rive peráta ome'ẽ, xee ha'e ramia py ajevavy aguã, ha'e kuery xemboetea rupi e'ỹ ijayvu aguã.

¹⁴ Ha'e nunga rupi Xeruete, nderexarai eme Tobias ha'e Sambalate ojapo vaiague re. Eikuaa pota avi profeta kunha Noadia ha'e profeta ramigua mboae kuery re, xemongyje reia rupi ijayvu okuapy rã.

Tetã kora omoatyrõmba ma okuapyague

¹⁵ Tetã kora rojapopa aguã ma cingüenta e dois ára re romba'eapo, jaxya elul 'epy va'e re vinte e cinco araa peve.

¹⁶ Ha'e nunga orerovaigua kuery oendupa vy yvy regua kuery oreyvýry rupi ikuai va'e ha'e javi okyjepa rei, okangya anho oendu okuapy, mba'eta oikuaa nho Nhanderüete po'akaa rupi ha'e nunga rojapopaague.

¹⁷ Ha'e va'e jave py Judá regua yvatekueve voi heta ombopara kuaxia Tobias pe ogueraa uka va'e, ha'e Tobias ju ha'e kuery pe kuaxia ombopara avi.

¹⁸ Mba'eta Judá py mbovy e'ỹ ikuai Tobias pe ikuai aguã re oura va'ekue, Ará ra'y Secanias rajy me oiko ramo. Ha'e gui ta'y Joanã ma Mesulão rajy Berequias ramymino re omenda va'e.

¹⁹ Ha'e kuery ma xee aendua py ijayvu okuapy mba'emo porã Tobias ojapoa re. Ha'e rami avi xeyvüague ju 'rã omombe'ua ixupe. Heta ma Tobias ombopara kuaxia xemongyje aguã.

7

Jerusalém tetã rarõarã kuery Neemias omoïague

¹ Ha'e gui tetã kora rojapopa ha'e okẽ romoïmba ma rire amoï okẽ rarõarã kuery, oporaei va'erã ha'e levita kuery.

² Jerusalém tetã re opena va'erã ma mokoï amoï: xeryvy Hanani ha'e huvixa ro re opena va'ety Hananias reve. Hananias ma Nhanderüete renonde ojererokyjea rupi oiko, amboae kuery gui ojerovia pyve guive.

³ Ha'e gui ha'e kuery mokoïve pe xee aipoa'e:

— Peipe'a uka eme Jerusalém kora rokẽ kuaray hakupa porã e'ỹa ja. Ha'e gui ka'aru'i pemboty ju 'rã imoiny okẽ rarõa kuery ikuai teria ja, ijokoa pemoï guive. Pemoï avi Jerusalém py hekoa va'e kuery harõarã, peteï-teï omoïague py toarõ ngoo rexei rupi ae — ha'e,

⁴ mba'eta tetã ma tuvixa va'eri mboapy'i orekuai ha'e py. Oo ikuai va'erã ma mbovy'i ete teri ojapoa.

Esdras 2.1-70

⁵ Ha'e gui xepy'a re Nhanderuete omoĩ amboatypa aguã yvatekueve, huvixa ha'e heta va'e kuery ha'e javi, tery ambopara uka aguã hamymino kuery rery oĩa rami. Ha'e rami vy ajou kuaxia jypy'i ojevuy va'ekue rery oĩa. Ha'e va'e re ma po rami oĩa:

⁶ Po rami ma yvy mboae re escravo-rã ogueraa ague gui ojevuy ju va'ekue rery. Ha'e va'e kuery ma Babilônia pygua huvixa Nabucodonosor escravo-rã ogueraa uka va'ekue ri ojevypa ju Jerusalém tetã ha'e Judá yvy katy, peteĩ-teĩ guekoague py ae.

⁷ Ha'e va'e kuery ma Zorobabel reve ojevuy va'ekue, ha'e gui Jesua reve, Neemias, Azarias, Raamias, Naamani, Mordecai, Bilsã, Misperete, Bigvai, Neum ha'e Baaná reve. Pova'e ma Israel kuery va'e regua avakue meme.

⁸ Parós ramymino kuery va'e regua ma dois mil e cento e setenta e dois ojevuy.

⁹ Sefatias ramymino kuery ma trezentos e setenta e dois.

¹⁰ Ara ramymino kuery ma seiscentos e cinqüenta e dois.

¹¹ Paate-Moabe, Jesua ha'e Joabe ramymino kuery ma dois mil oitocentos e dezoito.

¹² Elão ramymino kuery ma mil duzentos e cinqüenta e quatro.

¹³ Zatu ramymino kuery ma oitocentos e quarenta e cinco.

¹⁴ Zacai ramymino kuery ma setecentos e sessenta.

¹⁵ Binui ramymino kuery ma seiscentos e quarenta e oito.

¹⁶ Bebai ramymino kuery ma seiscentos e vinte e oito.

¹⁷ Azgade ramymino kuery ma dois mil trezentos e vinte e dois.

¹⁸ Adonirão ramymino kuery ma seiscentos e sessenta e sete.

¹⁹ Bigvai ramymino kuery ma dois mil e sessenta e sete.

- 20 Adim ramymino kuery ma seiscentos e cinqüenta e cinco.
- 21 Ater ha'e Ezequias ramymino kuery ma noventa e oito.
- 22 Hasum ramymino kuery ma trezentos e vinte e oito.
- 23 Bezai ramymino kuery ma trezentos e vinte e quatro.
- 24 Harife ramymino kuery ma cento e doze.
- 25 Gibeão ramymino kuery ma noventa e cinco.
- 26 Avakue Belém ha'e Netofa guigua ma cento e oitenta e oito.
- 27 Avakue Anatote guigua ma cento e vinte e oito.
- 28 Avakue Bete-Azmavete guigua ma quarenta e dois.
- 29 Avakue Quiriate-Jearim, Cefira ha'e Beerote guigua ma setecentos e quarenta e três.
- 30 Avakue Ramá ha'e Geba guigua ma seiscentos e vinte e um.
- 31 Avakue Micmás guigua ma cento e vinte e dois.
- 32 Avakue Betel ha'e Ai guigua ma cento e vinte e três.
- 33 Avakue Nebo mboae guigua ma cinqüenta e dois.
- 34 Elão mboae guigua ramymino kuery ma mil duzentos e cinqüenta e quatro.
- 35 Harim guigua ramymino kuery ma trezentos e vinte.
- 36 Jericó guigua ramymino kuery ma trezentos e quarenta e cinco.
- 37 Lode, Hadide ha'e Ono guigua ramymino kuery ma setecentos e vinte e um.
- 38 Senaá guigua ramymino kuery ma três mil novecentos e trinta.
- 39 Ha'e gui sacerdote kuery ju: Jedaías ramymino kuery Jesua ramymino ikuai va'e ma novecentos e setenta e três.
- 40 Imer ramymino kuery ma mil e cinqüenta e dois.
- 41 Pasur ramymino kuery ma mil duzentos e quarenta e sete.
- 42 Harim ramymino kuery ma mil e dezessete.
- 43 Ha'e gui levita kuery ju: Jesua, Cadmiel ha'e Hodeva ramymino kuery ma setenta e quatro.

⁴⁴ Oporai va'ety kuery: Asafe ramymino kuery ma cento e quarenta e oito.

⁴⁵ Okẽ rarõa kuery: Salum, Ater, Talmom, Acube, Hatita ha'e Sobai ramymino kuery ma cento e trinta e oito.

⁴⁶ Templo py omba'eapo va'ety kuery ma Zia ramymino kuery, Hasufa, Tabaote,

⁴⁷ Queros, Sia, Padom,

⁴⁸ Lebana, Hagaba, Salmai,

⁴⁹ Hanã, Gidel, Gaar,

⁵⁰ Reaías, Rezim, Necoda,

⁵¹ Gazão, Uzã, Paséia,

⁵² Besai, Meunim, Nefusesim,

⁵³ Baquebuque, Hacufa, Harur,

⁵⁴ Bazlite, Meída, Harsa,

⁵⁵ Barcos, Sísera, Tama,

⁵⁶ Nesias ha'e Hatifa ramymino kuery guive.

⁵⁷ Salomão rembiguai kuery ramymino kuery ma Sotai ramymino kuery, Soferete, Perida,

⁵⁸ Jaala, Darcom, Gidel,

⁵⁹ Sefatias, Hatil, Poquerete-Hazebaim ha'e Amom ramymino kuery guive.

⁶⁰ Templo py omba'eapo va'ety kuery Salomão rembiguai ramymino kuery reve ha'e javi vy ma trezentos e noventa e dois.

⁶¹ Pova'e kuery ma Tel-Melá gui ojevy va'ekue, ha'e Tel-Harsa, Querube, Adom ha'e Imer gui teĩ ndoikuaai ae tema Israel regua ikuaia:

⁶² Delaías, Tobias ha'e Necoda ramymino kuery ma seis-centos e quarenta e dois ikuai.

⁶³ Sacerdote kuery ha'e rami ae avi: Habaías, Coz ha'e Barzilai ramymino kuery ikuai. Ha'e va'e Barzilai ma Gileade pygua rajy re omenda rire hery rupi ae oenoã.

⁶⁴ Ha'e kuery ma kuaxia para tery oĩa re guery oeka teĩ ndojoui okuapy. Ha'e nunga rupi nda'evei sacerdote ikuai aguã, ha'eve va'e ndoikoi va'e vy.

⁶⁵ Ha'e ramo ha'e kuery pe huvixa aipoe'i tembi'u iky'a e'ỹ va'e ho'u e'ỹ aguã, sacerdote Urim ha'e Tumim revegua oiko e'ỹa ja.

⁶⁶ Ha'e va'e kuery ha'e javi vy ma quarenta e dois mil trezentos e sessenta ikuai,

⁶⁷ hembiguai avakue ha'e kunhague jaipapa e'ỹ re. Ha'e va'e kuery ju ma sete mil trezentos e trinta e sete ikuai. Ikuai avi duzentos e quarenta e cinco oporaei va'ety avakue ha'e kunhague.

⁶⁸ Ha'e kuery rymba kavaju ma setecentos e trinta e seis oguereko. Ha'e rã hymba mburika ma duzentos e quarenta e cinco ikuai.

⁶⁹ Hymba camelo ma quatrocentos e trinta e cinco. Mburika'i ma seis mil setecentos e vinte ha'e javi vy.

Templo reguarã ome'ẽ okuapyague

⁷⁰ Ha'e gui hetarã kuery akã ikuai va'e regua ma mba'emo ome'ẽ okuapy omba'eapo va'e kuery peguarã. Huvixa ma mil hatã'i va'e ouro guigua ome'ẽ omoĩ porãaty py, cinqüenta hy'a ha'e quinhentos e trinta ao puku sacerdote pegua guive.

⁷¹ Ha'e rã hetarã kuery akã mboae ma omoĩ porãaty py ome'ẽ avi vinte mil hatã'i va'e ouro guigua, ha'e dois mil e duzentos prata guigua tuvixakueve va'e.

⁷² Heta va'e kuery mboae ma hatã'i va'e ouro guigua ome'ẽ vinte mil, ha'e dois mil prata guigua tuvixakueve va'e, sessenta e sete ao puku sacerdote pegua guive.

⁷³ Ha'e gui sacerdote kuery, levita, okẽ rarõa, oporaei va'ety, heta va'e kuery regua, templo py omba'eapo va'ety ha'e Israel kuery ha'e javi ma guekoague py ae ju ikuai.

8

Heta va'e kuery oendua py Neemias lei ogueroayvuague

¹ Ha'e gui sete jaxya py Israel kuery guekoa py ikuaia gui ou vy peteĩ'i rami ono'õmba okuapy tetã mbyte py Yy Rokẽ oĩ va'e yvýry. Ha'e rami vy lei re nhombo'e va'ety Esdras pe ojerure okuapy kuaxia Israel kuery peguarã lei oĩa ogueru aguã, Moisés pe SENHOR ombopara uka va'ekue ae.

² Ha'e ramo heta va'e kuery ijatya py sacerdote Esdras ogueru lei. Avakue ha'e kunhague ikuai, ha'e javi oendu kuaa va'e reve. Ha'e va'e ára ma sete jaxya, jypy'ia ára.

³ Ha'e gui ma Yy Rokẽ rexei tetã mbyte py Esdras ogueroayvu ho'amy kuaxia lei oĩa, ko'ẽmba'i guive kuaray mbyte peve ogueroayvu, avakue, kunhague ha'e ha'e javi oendu kuaa va'e pe. Kuaxia lei oĩa ogueroayvu rã heta va'e kuery ojapyxaka porã okuapy.

⁴ Lei re nhombo'e va'ety Esdras ma hendarã yvyra gui ha'e va'e ára pyguarã ae ojapo pyre áry hi'aĩ. Oiporu kuaa regua re ikuai avi Matitias, Sema, Anaías, Urias, Hilquias ha'e Maaséias. Ha'e rã ijaxua re ma Pedaías, Misael, Malquias, Hasum, Hasbadana, Zacarias ha'e Mesulão ikuai.

⁵ Ha'e gui ma heta va'e kuery áry Esdras hi'aĩa py oipe'a kuaxia pavẽ oexaa py. Oipe'a ramove heta va'e kuery opu'ãmba okuapy.

⁶ Ha'e ramo Esdras omboete SENHOR Nhanderucte ipo'akapa va'e. Ha'e ramo heta va'e kuery ha'e javi ombovai vy

— Amém, amém — he'i okuapy opo oupi reve. Ha'e rami vy ojero'a reve SENHOR omboete okuapy, ngova yvy katy omoĩ reve.

⁷ Ha'e ramo Jesua, Bani, Serebias, Jamim, Acube, Sabetai, Hodias, Maaséias, Quelita, Azarias, Jozabade, Hanã ha'e

Pelaías levita kuery ombo'e okuapy heta va'e kuery lei re. Ha'e ramia ja heta va'e kuery ikuaia py ae opyta okuapy.

⁸ Pavẽ oendu kuaa aguã rami ogueroayvu okuapy Nhanderuete guigua lei. Omombe'u porãve guive ogueroayvu rã heta va'e kuery oendu kuaa porãmba aguã rami.

⁹ Lei regua ayvu heta va'e kuery ha'e javi oendu vy ojae'opa okuapy. Ha'e ramo huvixa Neemias, lei re nhombo'e va'ety sacerdote Esdras ha'e levita kuery omongeta vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Kova'e ára ma SENHOR Nhanderuete peguarã ae nhamboaxa va'ekue. Ha'e nunga rupi pendeporiau eme, pejae'o eme — he'i.

¹⁰ Aipoe'ive ju:

— Tapeo, pe'u xo'o ikyrave va'e, pey'u yre'ẽ, ha'e peraa uka oguereko e'ỹ'i va'e-va'e pe ho'u va'erã. Mba'eta kova'e ára ma SENHOR Nhanderuete pegua. Ha'e nunga rupi pendeporiau eme, mba'eta Nhanderuete guigua vy'aa oĩ penembaraeterã — he'i.

¹¹ Levita kuery voi heta va'e kuery omokyrirĩmba vy aipoe'i:

— Pekyrirĩ, mba'eta kova'e ára ma SENHOR pegua. Pendeporiau eme pekuapy — he'i okuapy.

¹² Ha'e ramo heta va'e kuery ngoo rupi ae ju oo okaru ha'e oy'u aguã, ha'e oguereko e'ỹ'i va'e kuery pe tembi'u ogueraa uka avi. Ha'e rami vy ovy'a porãmba rei okuapy, ayvu oendu va'ekue omombe'ua porãve rã oikuaa porã rire.

Oguy'i py ikuai aguã regua ngaru ojapo okuapyague

¹³ Ko'ẽ jevy lei re nhombo'e va'ety Esdras oĩa py hetarã kuery akã ikuai va'e ha'e javi onhemboatypa ju okuapy sacerdote ha'e levita kuery reve, lei regua ayvu oikuaa porãvexe vy.

¹⁴ Ha'e rami vy lei Moisés pe SENHOR ombopara uka va'ekue re ojou imoiny sete jaxya regua ngaru oiko jave Israel kuery oguy'i py ikuai aguã.

¹⁵ Ha'e ramo Jerusalém ha'e tetã ha'e javi rupi oje'oi vy omombe'u. Ha'e vy aipoe'i:

— Tapeo vvyty ikuai va'e rupi, peru oliveira rogue, zambujeiro, murta, pindo ha'e vvyra hovana va'e rogue, ipara oĩa rami vy oguy'i pejapo aguã — he'i.

¹⁶ Ha'e ramo ha'e kuery oje'oi vy mba'emo rogue ogueru vy ojapo imoiny oguy'i ikuai aguã. Peteĩ-teĩ ojapo ngoo ao'ia áry, ha'e'ỹ vy ngoka py, Nhanderute pegua roka py mba'e, e'ỹ vy tetã mbyte py Yy Rokẽ ha'e Efraim Rokẽ avi va'e rexei.

¹⁷ Escravo ikuaiague gui ojevvy va'ekue ha'e javi oguy'i ojapo vy ikuai ha'e py. Teĩgueve ma voi ha'e ramigua Israel kuery ndojapoi va'e teri Num ra'y Josué oikoa guive ha'e va'e ára peve. Ha'e rami vy ovy'a porãmba rei okuapy.

¹⁸ Ko'ẽ nhavõ tema Esdras ogueroayvu kuaxia Nhanderute guigua lei oĩa, jypy'ia ára guive opa peve. Sete ára re okaru okuapy. Ha'e gui oito araa py ma ipara oĩa rami vy oiko nhemboaty iky'a e'ỹ va'e.

9

Ojejavva omombe'u ha'e ojeko rerova okuapyague

¹ Ha'e va'e jaxy re vinte e quatro araa py ma Israel kuery onhemboaty ju. Okaru e'ỹ re ikuai, voxa vaikue py rive onhemonde okuapy, o'áry vvy ku'i omoĩ reve.

² Israel kuery amboae regua kuery gui oja'opa vy opu'ãmba reve omombe'upa okuapy ojejavva, guamoĩ kuery ojevvyague guive.

³ Três horas re opu'ãmba okuapy jave ha'e kuery pe ogueroayvua kuaxia SENHOR Nguete guigua lei oĩa. Ha'e

gui trêš horas re ju ojevavya omombe'upa ha'e SENHOR Nguuete omboete okuapy.

⁴ Ha'e gui levita kuery ikuai aguã pyrõa oĩ va'e áry ma Jesua, Bani, Cadmiel, Sebanias, Buni, Serebias, Bani ha'e Quenani opu'ã vy ojapukai atã okuapy SENHOR Nguuete pe.

⁵ Ha'e rami vy levita kuery Jesua, Cadmiel, Bani, Hasabnéias, Serebias, Hodias, Sebanias ha'e Petaías aipoe'i okuapy:

— Pepu'ãmba ke, pemboete SENHOR Penderuete imarã e'ỹ va'e raka'e rã peve guarã.

Ha'e ramo heta va'e kuery aipoe'i okuapy:

— Tove nderery ima'endu'a porãmbu toiko hexakãmba va'e, orema'endu'aa ha'e romboetea ha'e javi gui yvateve va'e vy.

⁶ Mba'eta ndee anho SENHOR reiko. Rejapo raka'e yva yvate oĩ va'e hexe ikuai va'e ha'e javi reve, yvy ha'e ye'ẽ voi hexe ikuai va'e ha'e javi reve. Ha'e nunga ha'e javi moingovea ma ndee ae reiko. Ha'e ramo yva re ikuai va'e nemboete okuapy.

⁷ Ndee SENHOR Oreruete, ndejeupe guarã Abrãõ reiporavo vy reipe'a raka'e caldeu kuery rekoa Ur gui. Ha'e vy remboery ju Abraõ.

⁸ Nerenonde py ojeroviapy oiko aguã ipy'a re oĩa reikuaa vy ixupe rejapo raka'e nderupive guarã, hamymino kuery pe reme'ẽ aguã yvy cananeu kuery, heteu, amorreu, ferzeu, jebuseu ha'e gírgaseu kuery ikuai. Ndeayvuague rejapopa guive, ndereko porã va'e vy.

⁹ Ha'e rami vy Egito yvy re oreramoĩ kuery ojexavai rã rexa raka'e, rendu guive Ye'ẽ Pytã yvýry ojapukai okuapy rã.

¹⁰ Ha'e rami vy huvixa Faraó rovai rejapo oikuaa pyrã ha'e ndepo'akaa regua, hembiguai kuery ha'e ijyvy re ikuai va'e rovai, mba'eta reikuaa ae onhemboyvate reia rupi

ndevygua kuery oguerekoa. Ha'e rami vy rejapo nderery re ima'endu'aa aguã rami, aỹ peve roexaa rami.

¹¹ Ha'e kuery renonde remboja'o avi ye'ẽ, yvy piru rupi oaxa aguã. Ha'e rã hakykue monhaa kuery ma yy typyvea py remombopa, yy oxyry atã reia py ita oike vyvoi va'e rami.

¹² Ara py ndevygua kuery reraa peteĩ arai hi'aĩ va'e py, ha'e gui pyávy ma tata hexakãmba va'e hi'aĩ va'e py reraa, ha'e kuery oexa vy oo aguã.

¹³ Ha'e gui Sinai yvyty apyte áry peve reguejy vy ha'e kuery reve ndeayvu raka'e yva py reĩa gui. Ha'e vy ha'e kuery pe reikuaa uka reipota va'e ha'evea ramigua, lei anhetẽ va'e ha'e gui ndeayvu rejapo uka va'e iporã va'e ha'e javi.

¹⁴ Ha'e kuery pe reikuaa uka avi sábadó ára iky'a e'ỹ va'erã reja va'ekue. Nerembiguai Moisés pe remombe'u uka rejapo uka va'e, rembo'ea ha'e lei ha'e javi.

¹⁵ Ha'e kuery inhembyayi ramo reme'ẽ raka'e mbojape yva guigua, ha'e gui ijy'uvei rã rejapo itaova gui yy oxyry ouvvy aguã rami. Ha'e kuery pe aipo're avi oje'oi vy yvy ndepo reupi ha'e reura reve reme'ẽ aguã py hekoa aguã.*

¹⁶ — Ha'e rami teĩ oreramoĩ kuery ndojapyxaka potai raka'e. Inhakã ratã vy noendu potai rejapo uka va'e re.

¹⁷ Nanenhe'ẽ renduxei vy na'ima'endu'ai guive ha'e kuery pe mba'emo porã rejapo va'ekue re. Inhakã ratãve oje'oivy vy nderovai ete ikuai vy peteĩ omoĩ okuapy nguvixarã, Egito yvy re escravo ikuaiague py ju ojevypaxe vy. Ha'e rã ndee Oreruete oreperdoa kuaa va'e, orerayvu ha'e oremboaxy kuaa va'e. Nandevai voi va'e, ha'e opa mba'e py mborayvu rupi reiko va'e vy nderejai raka'e,

¹⁸ ha'e kuery nguuetarã vaka ra'y ra'angaa rive ojapo okuapy teĩ. Ha'e rami vy aipoe'i: “Kova'e ae ma Nhan-

---

* 9:15 João 6.31

deruete Egito yvy gui nhandereru va'ekue”, he'i vy opa marã rei ijayvu okuapy nderovai.

¹⁹ Ha'e rami teĩ ndee riae tema ndeporayvua ndopai va'e vy nderejai raka'e tekoa e'ÿa re. Ha'e kuery renonde gui ndereipe'ai ara py arai hi'aĩ va'e oo aguã kuaa ukaa, neĩ tataendy pyávy hi'aĩ va'e voi ndereipe'ai guive, rexa uka ae tema oo aguã.

²⁰ Ha'e kuery rekombo'earã rembou avi Nenhe'ẽ Porã. Maná voi nereme'ẽ e'ÿi guive ho'u va'erã, ha'e ijy'uvei rã reme'ẽ avi yy.

²¹ Ha'e rami py quarenta ma'etÿ re tekoa e'ÿa rupi rereko jave ha'e kuery pe ndoatai mba'eve. Ijao voi na'inhymai, nda'ipy rurupai guive.

²² Ha'e kuery po py remboaxa avi joyvy ha'e amboae regua kuery. Ha'e kuery peguarã remboja'o-ja'o yvy. Ha'e rami vy oyvyrã ojopy Hesbom pygua huvixa Seom ha'e Basã pygua huvixa Ogue vvykue.

²³ Ta'y kuery remboetave guive jaxy-tata yva re ikuai va'e rami. Ha'e rami vy reru yvy tuu kuery pe “Tapeo, pejopy penderekoarã”, 'reague py.

²⁴ Ha'e ramo ha'e va'e yvy re ta'y kuery oo vy ojopy. Ha'e kuery renonde gui cananeu kuery hekoa va'ekue reitypa vy ndevygua kuery po py ju remboaxa ijyvykue, ha'e pygua huvixa ha'e yvy regua kuery guive, oipotaa rami ae oguereko aguã.

²⁵ Ha'e rami ramo ojopy tetã imbaraeteve va'ekue ha'e yvy porãa. Ojopy avi oo mba'emo porãgue anho oĩa, yy rendarã yvy ojo'o pyre, uvaty, oliveira-ty ha'e vyvra oata aguã rami e'ÿ ikuai va'e. Ha'e ramo okaru porã okuapy hev yatãmba peve, ikyrapa guive. Iporã va'e re anho okaru, ndeporayvua rupi.

²⁶ — Ha'e rami teĩ nanenhe'ẽ rendui jepi, nderovai guive opu'ã okuapy. Ndea katy okupe rive oguero va, ha'e

profeta kuery ndevy pe ju ha'e kuery ojevvy aguã re ijayvu ramo ojuka. Ha'e rami vy opa marã rei ijayvu okuapy nderovai.

²⁷ Ha'e nunga rupi imoingo axyarã kuery po py remboaxa ramo ombojexavai ete imbokuapy. Ha'e ramo ojexavai ma vy mae ojapukai okuapy ndevy. Ha'e rã yva py reĩa gui rendu. Ha'e rami vy ndee nhomboaxya opa e'ỹ va'e vy rembou imoingo axy reia kuery po gui ogueraa jepe va'erã.

²⁸ Ha'e ramia gui ikane'õguapa ma vy nerenonde ojapove ju okuapy mba'emo vai. Ha'e ramo remboaxa ju hovaigua kuery po py ipo'aka aguã. Ha'e rami rã ha'e kuery ojeko rerova vy ojapukai ju okuapy ndevy. Ha'e ramo yva py reĩa gui rendu vy ndeporayvua rupi reraa jepe kuerei.

²⁹ Ha'e kuery pe ndeayvu jepi teĩ lei reja va'ekue rupi ikuai ju aguã. Ha'e rami teĩ ha'e kuery onhemboyvate rei vy noendu potai rejapo uka va'e. Ha'e rami vy ojevvy tema okuapy ndeayvu rovai rupi, ha'e va'e rupi jaiko vy jaikove 'rã teĩ. Inhakã ratã vy okupe rive oguerova ndea katy. Onhemoakã ratã vy ndojapyxaka potai.

³⁰ Mbovy ma'etỹ re rei e'ỹ reropo'aka vy ha'e kuery rovai ndeayvu Nenhe'ẽ rupi, profeta kuery pe ndeayvu remombe'u uka vy. Ha'e rami teĩ ndojapyxakaxei ae okuapy. Ha'e rami rã remboaxa amboae yvy regua kuery po py.

³¹ Ha'e rami teĩ Oreruete, ndeporayvua opa e'ỹ va'e rupi vy nerembombai neĩ nderejai, ndeporayvu ha'e renhomboaxy va'e vy.

³² — Ha'e nunga rupi aỹ Oreruete, ndeyvate ete ha'e ndepo'akapa va'e, okyjevvy guive reiko. Ndereve guarã rejapo va'ekue rupi, ha'e nhomboaxya rupi reiko va'e vy “Mba'e'ỹ” 'ere eme rojexavaia ou va'ekue pe. Ha'e nunga ma ore kuery re, oreruvixa, yvatekueve, oreregua sacer-

dote ha'e profeta kuery, oreramoĩ kuery ha'e ndevyguá kuery ha'e javi re ou va'ekue, Assíria pyguá huvixa kuery ou guive aỹ peve.

³³ Ha'e nunga ha'e javi orere ou teĩ ndee ma ha'evea rami orerereko. Ndee ma ojeroviapy reiko, ha'e rã ore ma ojeroviapy e'ỹ orekuai.

³⁴ Oreruvixa kuery, yvatekueve, sacerdote ha'e oreramoĩ kuery voi ojee nomoĩ ndeguigua lei rupi ikuai aguã, noendu potai guive rejapo uka va'ekue re, ha'e kuery rovai ndeayvu teĩ.

³⁵ Mba'eta ha'e kuery ma guetã py ikuaia py, opa mba'e reme'ẽ va'ekue oguereko teĩ, yvy tuvixa ha'e iporã va'e ikuai aguã reme'ẽ va'ekue re ikuai teĩ ndevy pe ma ha'e kuery nda'ikuai, ndojeko rerovai guive mba'emo vai ojapoa gui.

³⁶ Ne'exa, aỹ ma nhoembiguai orekuai. Yvy oreramoĩ kuery mba'emo aju re okaru porã aguã reme'ẽ va'ekue re ae orekuai teĩ ha'e py voi nhoembiguai orekuai.

³⁷ Mba'emo aju iporãve va'e ma huvixa kuery orere rembopo'aka va'ekue pe remboaxa jepi rojejavyaague káuxa. Ha'e kuery oipotaa rami ae orerereko, orerymba kuery guive. Ha'e rami rã ore kuery rojexavai ete rokuapy — he'i.

Heta va'e kuery lei rupi ikuai aguã ojapo okuapyague

³⁸ Ha'e nunga ha'e javi rupi ore kuery rojapo rokuapy lei rupi ju orekuai aguã. Romoĩ atã aguã rombopara imoiny. Ha'e va'e re ma oreruvixa yvatekueve, levita ha'e sacerdote kuery ombopara imoiny guery.

10

¹ Kuaxia re guery ombopara va'ekue ma huvixa Hacialias ra'y Neemias, ha'e Zedequias,

² Seraías, Azarias, Jeremias,

³ Pasur, Amarias, Malquias,

⁴ Hatus, Sebanias, Maluque,

⁵ Harim, Meremote, Obadias,

⁶ Daniel, Ginetom, Baruque,

⁷ Mesulão, Abias, Miamim,

⁸ Maazias, Bilgai ha'e Semaías. Ha'e va'e kuery ma sacerdote ikuai.

⁹ Ha'e gui levita kuery ma Azanias ra'y Jesua, ha'e gui Henadade ramymino kuery Binui, Cadmiel,

¹⁰ tyvy kuery reve: Sebanias, Hodias, Quelita, Pelaías, Hanã,

¹¹ Mica, Reobe, Hasabias,

¹² Zacur, Serebias, Sebanias,

¹³ Hodias, Bani ha'e Beninu.

¹⁴ Ha'e gui heta va'e kuery ruvixa ikuai va'e ma Parós, Paate-Moabe, Elão, Zatu, Bani,

¹⁵ Buni, Azgade, Bebai,

¹⁶ Adonias, Bigvai, Adim,

¹⁷ Ater, Ezequias, Azur,

¹⁸ Hodias, Hasum, Bezai,

¹⁹ Harife, Anatote, Nebai,

²⁰ Magpias, Mesulão, Hezir,

²¹ Mesezabel, Zadoque, Jadaa,

²² Pelatias, Hanã, Anaías,

²³ Oséias, Hananias, Hassube,

²⁴ Haloés, Pilha, Sobeque,

²⁵ Reum, Hasabna, Maaséias,

²⁶ Aías, Hanã, Anã,

²⁷ Maluque, Harim ha'e Baaná.

²⁸ Ha'e gui heta va'e kuery mboae, sacerdote ha'e levita kuery, okê rarõa, oporai va'ety kuery, templo py omba'eapo va'ety, amboae yvy regua kuery gui oja'o va'ekue Nhanderuite guigua lei rupi ikuai aguã, ha'e gui ha'e kuery ra'yxy, gua'y ha'e guajy kuery reve, oendu kuaa va'e ha'e javive ma

²⁹ guyvy ha'e guyke'y kuery reve ojapo okuapy ha'e rami ikuai aguã. Ha'e rami vy huvixa kuery yvatekueve ou vy oura reve ojapo okuapy Nhanderue te guigua lei rupi anho ikuai aguã, Nhanderue te rembiguai Moisés rupi oikuaa uka rire. Ha'e kuery ojee omoĩ SENHOR Nhanderue te ojapo uka va'ekue ojapopa aguã, oipotaa ha'e ijayvuague oeja va'ekue ha'e javi;

³⁰ ha'e gui yvy regua kuery re guajy kuery omomenda e'ỹ aguã, neĩ ha'e kuery rajy kuery re ma voi gua'y kuery omomenda e'ỹ aguã;

³¹ ha'e gui sábadó ára py yvy regua kuery guembiapo e'ỹ vy mba'emo aju ovende va'erã ogueru ramo ha'e kuery gui mba'eve ojogua e'ỹ aguã sábadó ára py, neĩ ára mboae Nhanderue te peguarã omboaxa pyre py ma voi; ha'e gui sete ma'etỹa re omba'eapoa gui opytu'u aguã, ha'e mba'emo oiporuka va'ekue áryve omboekoviave e'ỹ aguã.

³² Ha'e rami ae orerekorã romoĩ avi ma'etỹa nhavõ hatã'i va'e irundy grama ipoyikue rome'ẽ aguã Nhanderue te pegua opy omba'eapo va'e kuery peguarã,

³³ ha'e henonde mbojape omoĩ mbyrã ojapo aguã, mba'emo aju guigua ha'e mba'emo oapy pyrã ome'ẽ jepi aguã, sábadó pyguarã, ngaru jaxy pyau nhavõ guarã, ngarua ára oa'angaa ague py mba'emo ojapo aguã, mba'emo iky'a e'ỹ va'erã ojapo aguã, jejavya re mba'emo ome'ẽ aguã, Israel kuery ojevavya ojao'i uka aguã regua ome'ẽ aguã, ha'e Nhanderue te pegua oo pyguarã mba'emo ojapo aguã.

³⁴ Ha'e gui ore kuery regua sacerdote, levita ha'e heta va'e kuery ha'e javi reve roexa rokuapy xortea mava'e pa xakã Nhanderue te pegua opy ogueru aguã roikuaa aguã. Ma'etỹa nhavõ, ára oa'angaa ague py porã, peteĩ-teĩ regua orekuai rami vy rogueru aguã xakã SENHOR Nhanderue te pegua altar áry oapy pyrã, lei re oĩa rami vy.

³⁵ Ha'e gui ma'etÿa nhavõ oremba'ety gui rogueru aguã iporãgueve romono'õ ypy'i va'e, yvyra hi'a va'e gui jypy'igua guive SENHOR pegua opy guarã,

³⁶ ha'e jypygua orera'y oiko va'ekue, orerymba vaka kuery jypy oiko va'ekue guive rome'ẽ aguã lei re ipara oinya rami vy, kavara ha'e vexa'i kuery ha'e rami ae avi jypy oiko va'ekue rogueru aguã Nhanderuete pegua opy, ha'e py sacerdote kuery omba'eapo va'e peguarã;

³⁷ ha'e gui romoapomo ypy va'ekue, ha'e mba'emo aju jypygua rome'ẽ avi aguã, opa marãgua yvyra'a gui, vinho ha'e azeite rogueru aguã sacerdote kuery pe Nhanderuete pegua opy. Ha'e gui oremba'ety gui oiko va'ekue guigua dízimo ma levita kuery pegua meme, mba'eta tetã oma'etÿ va'e ikuai va'e ha'e javi rupi ha'e kuery ae ikuai dízimo ojopy aguã rami.

³⁸ Sacerdote Arão ramymino va'e oĩ avi 'rã levita kuery dízimo ojopya py. Ha'e rã levita kuery oguerupa 'rã dízimo Nhanderuete pegua opy ja'o mba'emo omoĩ porãaty py.

³⁹ Mba'eta ha'e va'e opy ja'o py ae Israel ha'e Levi ramymino kuery ogueru 'rã mba'emo aju ome'ẽ mbyre, vinho ha'e azeite. Mba'eta ha'e py ae 'rã ikuai mba'emo ryrú henda iky'a e'ÿ va'e pygua, sacerdote kuery voi ha'e py ae 'rã omba'eapo, okẽ rarõa ha'e oporaei va'ety kuery guive. Ha'e rami vy 'rãe ndorerexarai Nhanderuete pegua oo gui.

11

Jerusalém py hekoa va'e kuery rery oĩa

¹ Heta va'e kuery ruvixa kuery yvatekueve ma Jerusalém tetã py ae ikuai. Ha'e rã amboae kuery ma oexa okuapy xortea ikuai aguã oikuaa aguã. Ha'e rami vy dez ikuai va'e-va'e gui peteĩ-teĩ ha'e kuery ogueru 'rã

Jerusalém tetã iky'a e'ỹ va'e py ikuai aguã, ha'e rã nove va'e ma amboae tetã rupi 'rã ikuai.

² Heta va'e kuery ima'endu'a porã avakue Jerusalém py hekoa aguã ooxea'i py oo va'ekue re.

³ Pova'e ma huvixa kuery oyvy re openaa rupi Jerusalém py ikuai va'e. Ha'e rã Judá regua tetã ikuai va'e rupi ma peteĩ-teĩ guekoa py ae ikuai, guetã rupi ae. Ha'e va'e kuery ma Israel kuery, sacerdote ha'e levita kuery, templo py omba'eapo va'ety ha'e Salomão rembiguai ramymino kuery.

⁴ Ha'e gui Jerusalém tetã py ae ikuai Judá ha'e Benjamim ramymino kuery va'e regua. Judá kuery va'e regua ma Ataías. Ha'e va'e ma Uzias ra'y, Uzias ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Amarias ra'y, Amarias ma Sefatias ra'y, Sefatias ma Maalalel ra'y, Maalalel ma Perez ra'y.

⁵ Ha'e gui Maaséias ju. Ha'e va'e ma Baruque ra'y, Baruque ma Col-Hozé ra'y, Col-Hozé ma Hazaías ra'y, Hazaías ma Adaías ra'y, Adaías ma Joiaribe ra'y, Joiaribe ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Siló pygua ra'y.

⁶ Perez ramymino kuery Jerusalém py ikuai va'e ha'e javi vy ma quatrocentos e sessenta e oito avakue ipy'a guaxukueve.

⁷ Ha'e gui Benjamim ramymino kuery ma pova'e: Salu ma Mesulão ra'y, Mesulão ma Joede ra'y, Joede ma Pedaías ra'y, Pedaías ma Colaías ra'y, Colaías ma Maaséias ra'y, Maaséias ma Itiel ra'y, Itiel ma Jesaías ra'y.

⁸ Ha'e va'e rire jevygu ma Gabai ha'e Salai. Ha'e javi vy novecentos e vinte e oito ikuai.

⁹ Zicri ra'y Joel ma ha'e kuery re opena va'e. Ha'e va'e rire ju Senua ra'y Judá voi opena avi 'rã tetã re.

¹⁰ Ha'e gui sacerdote kuery ma Joiaribe ra'y Jedaías, Jaquim

¹¹ ha'e Seraías. Ha'e va'e ma Hilquias ra'y, Hilquias ma Mesulão ra'y, Mesulão ma Zadoque ra'y, Zadoque ma Meraiote ra'y,

¹² Meraiote ma Aitube ra'y. Ha'e va'e ma Nhanderuete pegua opy re opena va'e. Guyvy kuery reve mba'emo ojapo okuapy templo py, oitocentos e vinte e dois ikuai. Ha'e gui Adáias ma Jeroão ra'y, Jeroão ma Pelalias ra'y, Pelalias ma Anzi ra'y, Anzi ma Zacarias ra'y, Zacarias ma Pasur ra'y, Pasur ma Malquias ra'y.

¹³ Tyvy kuery peteĩ-teĩ regua akã ikuai va'e reve ma duzentos e quarenta e dois ikuai. Ha'e gui Amasai ma Azarel ra'y, Azareel ma Azai ra'y, Azai ma Mesilemote ra'y, Mesilemote ma Imer ra'y.

¹⁴ Tyvy kuery avakue ipy'a guaxukueve ikuai va'e reve ma cento e vinte e oito ikuai. Ha'e kuery re opena va'e ma Gedolim ra'y Zabdiel.

¹⁵ Ha'e gui levita kuery ma Hassube ra'y Semaías. Hassube ma Azricão ra'y, Azricão ma Hasabias ra'y, Hasabias ma Buni ra'y.

¹⁶ Sabetai ha'e Jozabade ma levita kuery akã ikuai, Nhanderuete pegua oo roka rupi omba'eapo va'e kuery re opena va'e.

¹⁷ Ha'e gui Mica ra'y Matatias. Mica ma Zabdi ra'y, Zabdi ma Asafe ra'y. Ha'e va'e ma onhembo'e okuapya py jogueroporaiei 'rã. Ha'e gui Baquebuquias ma tyvy ju oiko. Ha'e va'e riregua ma Samua ra'y Abda. Samua ma Galal ra'y, Galal ma Jedutum ra'y.

¹⁸ Levita kuery tetãiky'a e'ÿ va'e py ikuai va'e ha'e javi vy ma duzentos e oitenta e quatro.

¹⁹ Ha'e gui okẽ rarõa kuery ma Acube, Talmom ha'e tyvy kuery. Okẽ rarõa kuery ha'e javi vy ma cento e setenta e dois ikuai.

Judá regua tetã ikuai va'e rupi hekoa va'e kuery rery oĩa

²⁰ Ha'e gui Israel kuery mboae, sacerdote ha'e levita kuery mboae voi tetã Judá yvy re ikuai va'e rupi hekoa, petei-teĩ ijyvyrã oeja pyre py.

²¹ Templo py omba'eapo va'e kuery ma Ofel py ikuai. Ha'e va'e kuery re opena va'e ma Zia ha'e Gispa.

²² Ha'e gui levita kuery Jerusalém py ikuai va'e re opena va'e ma Bani ra'y Uzi. Ha'e gui Bani ma Hasabias ra'y, Hasabias ma Matanias ra'y, Matanias ma Mica ra'y, Mica ma Asafe ra'y kuery Nhanderuite pegua opy oporai va'e regua.

²³ Mba'eta ha'e kuery omba'eapo aguã re huvixa ae ijayvu, jogueroporaie va'e kuery pe voi oeja avi ko'ẽ nhavõ ojapo aguã.

²⁴ Ha'e gui Judá regua Mesezabel ra'y Petaías, Zera ramymino va'e ma huvixa ojapo ukaa rami oiko, heta va'e kuery re openaa ha'e javi rupi.

Tekoa ikuai va'e rupi hekoa va'e kuery rery oĩa

²⁵ Ha'e gui amongue Judá ramymino kuery hekoa okuapy imba'ety katy'i tekoa ikuai va'e py: Quiriate-Arba ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py, Dibom ha'e Jecabzeel ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py voi,

²⁶ ha'e gui Jesua py, Moladá, Bete-Pelete,

²⁷ Hazar-Sual, ha'e gui Berseba ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py,

²⁸ Ziclague py, ha'e Mecona ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py,

²⁹ En-Rimom py, Zorá, Jarmute,

³⁰ Zanoa, ha'e Adulão, Laquis ha'e Azeca ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py. Berseba guive Hinom yvyugua peve ha'e kuery ikuai.

³¹ Ha'e gui Benjamim ramymino kuery ma Geba tekoa py ikuai, Micmás, Aia, Betel ha'e ha'e'i rupi tekoa ikuai va'e py voi,

³² Anatote, Nobe, Ananias,

³³ Hazor, Ramá, Gitaim,

³⁴ Hadide, Zeboim, Nebalate,

³⁵ Lode, Ono, ha'e gui yvyugua mba'emo apoa kuery ikuaia py.

³⁶ Ha'e gui levita kuery va'e regua ma Judá ha'e Benjamim re ikuai.

12

Jerusalém py sacerdote kuery ou va'ekue rery oĩa

¹ Pova'e ma sacerdote ha'e levita kuery Sealtiel ra'y Zorobabel reve ojevý ju va'ekue, Jesua reve voi: Seraías, Jeremias, Esdras,

² Amarias, Maluque, Hatus,

³ Secanias, Reum, Meremote,

⁴ Ido, Ginetoi, Abias,

⁵ Miamim, Maadías, Bilga,

⁶ Semaías, Joiaribe, Jedaías,

⁷ Salu, Amoque, Hilquias ha'e Jedaías. Ha'e va'e kuery ma Jesua oĩ jave sacerdote kuery re opena va'ekue, guyvy kuery re voi.

⁸ Ha'e levita kuery regua ikuai avi Jesua, Binui, Cadmiel, Serebias, Judá ha'e Matanias. Ha'e va'e ma guyvy kuery reve jogueroporai va'e.

⁹ Ha'e va'e kuery yvýry ma tyvy kuery Baquebuquias ha'e Uni ikuai, peteĩ-teĩ ojapo aguã va'ekue py ae.

¹⁰ Ha'e gui Jesua ra'y ma Joiaquim, Joiaquim ra'y ma Eliasibe, Eliasibe ra'y ma Joiada,

¹¹ Joiada ra'y ma Jônatas, Jônatas ra'y ma Jada.

¹² Sacerdote Joiaquim oĩ jave py sacerdote peteĩ-teĩ regua akã ma pova'e: Seraías ramymino kuery akã ma Meraías, Jeremias ramymino kuery akã ma Hananias,

¹³ Esdras ramymino kuery akã ma Mesulão, Amarias ramymino kuery akã ma Joanã,

¹⁴ Maluqui ramymino kuery akã ma Jônatas, Sebanias ramymino kuery akã ma José,

¹⁵ Harim ramymino kuery akã ma Adna, Meraiote ramymino kuery akã ma Helcai,

¹⁶ Ido ramymino kuery akã ma Zacarias, Ginetom ramymino kuery akã ma Mesulão,

¹⁷ Abias ramymino kuery akã ma Zicri, Miniamim ha'e Moadias ramymino kuery akã ma Piltai,

¹⁸ Bilga ramymino kuery akã ma Samua, Semaías ramymino kuery akã ma Jônatas,

¹⁹ Joiaribe ramymino kuery akã ma Matenai, Jedaías ramymino kuery akã ma Uzi,

²⁰ Salai ramymino kuery akã ma Calai, Amoque ramymino kuery akã ma Héber,

²¹ Hilquias ramymino kuery akã ma Hasabias, Jedaías ramymino kuery akã ma Natanael.

²² Ha'e gui levita kuery va'e regua Eliasibe oĩ jave py pova'e kuery rery omboparaa peteĩ-teĩ regua akã ikuai ramo: Joiada, Joanã ha'e Jadia, sacerdote kuery rery omboparaague rami avi, Pérsia pygua huvixarã Dario oĩ peve.

²³ Levi ramymino kuery peteĩ-teĩ regua akã rery omboparaa kuaxia huvixa kuery rekokue oĩa re, Eliasibe ra'y Joanã oĩ peve.

²⁴ Ha'e gui levita kuery va'e regua akã ma Hasabias, Serebias ha'e Cadmiel ra'y Jesua. Ha'e va'e kuery guyvvy kuery reve ikuai jogueroporai ha'e ombojerovia aguã Nhanderuete rembiguai Davi oejaague rami vy, jorire rire oporaie aguã rami ikuai.

²⁵ Ha'e okẽ rarõa kuery ma Matanias, Baquebuquias, Obadias, Mesulão, Talmom ha'e Acube. Ha'e va'e kuery okẽ katy'i mba'emo omoĩ porãaty oĩ va'e oarõ avi okuapy.

²⁶ Ha'e va'e kuery ma Jesua ra'y Joiaquim, Jozadaque

ramymino oĩ jave py ikuai, Neemias huvixa oĩ jave, ha'e Esdras sacerdote ha'e lei re nhombo'e va'ety oĩ jave voi.

Nhanderuete po py tetã kora omboaxa okuapyague

²⁷ Ha'e gui Jerusalém tetã kora Nhanderuete po py omboaxa aguã ma oeka okuapy levita kuery opa rupi ikuaia gui oupa aguã, ovy'a reve kora omboaxa aguã, mboraei py, hy'a pu, mbaraka ha'e ixã reta va'e py guive.

²⁸ Ha'e ramo oporaei va'ety ra'y kuery voi oupa okuapy Jerusalém katy'i ovyv itui va'e gui, netofatita kuery rekoa ikuai va'e gui voi,

²⁹ ha'e gui Bete-Gilgal, Geba ha'e Azmavete katy'i yvy itui va'e gui, mba'eta oporaei va'ety kuery ma guekoarã Jerusalém yvýry rupi ae ojou rire.

³⁰ Ha'e gui sacerdote kuery ojeky'a'o ukapa okuapy, levita kuery guive. Oiky'a'o avi heta va'e kuery, tetã rokẽ ha'e kora guive.

³¹ Ha'e gui ma xee ajapo Judá pygua huvixa kuery yvatekueve ojeupipa aguã kora áry. Mokoĩ henda rupi ajapo oporaei va'e kuery ojerojy jogueravy aguã rami. Peteĩ regua ma kora áry rupi ojerojy aiporu kuaa regua re Yty Renda Rokẽ katy.

³² Ha'e kuery rakykue rupi ma Hosaiás ha'e Judá regua yvatekueve mbytekue oje'oi nhoguenoiny,

³³ ha'e gui Azarias, Esdras, Mesulão,

³⁴ Judá, Benjamim, Semaías ha'e Jeremias.

³⁵ Ha'e gui sacerdote ra'y kuery mimby guaxu revegua oje'oi avi va'e ma Jônatas ra'y Zacarias. Jônatas ma Semaías ra'y, Semaías ma Matanias ra'y, Matanias ma Micaías ra'y, Micaías ma Zacur ra'y, Zacur ma Asafe ra'y.

³⁶ Tyvy kuery oje'oi avi va'e ma Semaías, Azareel, Milalai, Gilalai, Maai, Natanael, Judá ha'e Hanani, mba'epu Nhan-

deruete rembiguai Davi oeja va'ekue revegua. Ha'e kuery renonde ma lei re nhombo'e va'ety Esdras oo oiny.

³⁷ Yakã Ryapy Rokẽ katy oẽ jogueravy tape pyrõ-pyrõa'i Davi rekoague katy oo va'e rupi. Ha'e py ma kora oaxa 'rã ovy Davi rogue áry rupi Yakã Rokẽ oĩ va'e peve, kuaray oua katy.

³⁸ Ha'e gui jevyguia oporaei va'e kuery ma ha'e kuery rovai katy rupi oje'oi. Heta va'e kuery mboae oje'oi avi kora áry rupi Torre Tatakua hi'aña guive Kora Ipyve 'ea va'e peve.

³⁹ Ha'e gui Efraim regua Rokẽ guive oaxa jogueravy Okẽ Yma ha'e Pira Rokẽ oĩ va'e áry rupi. Ha'e gui Hananel Torre rupi oaxave vy Cem Torre rupi avi oaxa Vaka Rokẽ peve. Ha'e gui opytapa Okẽ Rarõa 'ea va'e py.

⁴⁰ Ha'e gui oporaei va'e kuery jovaive rupi gui ou va'ekue opytapa Nhanderuete pegua oo py, xee voi, xereve huvixa kuery mbytekue oje'oi va'ekue guive.

⁴¹ Sacerdote kuery Eliaquim, Maaséias, Miniámim, Micaías, Elioenai, Zacarias ha'e Hananias ma mimby guaxu reve oje'oi,

⁴² Maaséias, Semaías, Eleazar, Uzi, Joanã, Malquias, Elão ha'e Ezer guive. Ha'e gui oporaei va'e kuery ma Jezraías ogueroporaei rã oporaei nhendu okuapy.

⁴³ Ha'e va'e ára ae avi mymba kuery heta ete oapy vy ome'ẽ okuapy ovy'a reve, Nhanderuete ombovy'a ete ramo. Kunhague ha'e kunumigue ovy'apa avi okuapy. Mombyry rupi peve oendua Jerusalém tetã py ovy'a reve oporaei va'e.

Sacerdote ha'e levita kuery pegua ome'ẽa aguã re ijayvuague

⁴⁴ Ha'e va'e árave omoña avakue templo ropy ja'o mba'emo porãgue omoĩ porãaty re opena va'erã. Ha'e py ma mba'emo ome'ẽ mbyre, hi'a ypy'i va'ekue regua

iporãgueve ha'e dízimo guive omoĩ porãa. Ha'e py ae ha'e kuery omono'õ 'rã tetã ikuai va'e gui sacerdote ha'e levita kuery peguarã ome'êa va'erã lei oĩa rami vy. Ha'e ramo Judá kuery ovy'apa okuapy ha'e py sacerdote ha'e levita kuery opena ramo.

⁴⁵ Mba'eta ha'e kuery omba'eapo 'rã Nguuete pe anho, mba'emo oiky'a'o 'rã guive, oporaie va'e ha'e okẽ rarõa kuery rami ae avi, Davi ha'e ta'y Salomão ojapo ukaague rami vy.

⁴⁶ Mba'eta ymave rupi Davi ha'e Asafe oiko jave voi ikuai avi raka'e oporaie va'e kuery re opena va'e, jogueroporaie, ha'e Nhanderuete rerovy'aa kuery re opena va'e.

⁴⁷ Ha'e nunga rupi Zorobabel ha'e Neemias õ jave voi Israel kuery pavẽ ome'ẽ 'rã okuapy jogueroporaie va'e ha'e okẽ rarõa kuery pe ko'ẽ nhavõ ho'u va'erã. Ha'e kuery ome'ẽ avi 'rã levita kuery peguarã oipe'a pyre, ha'e gui levita kuery ju 'rã ome'ẽ Arão ramymino kuery peguarã.

13

Israel kuery mbyte gui amboae regua oipe'apaa ague

¹ Ha'e va'e ára ma heta va'e kuery pe ogueroayvua Moisés ombopara va'ekue. Ha'e va'e re ojou “Amonita ha'e moabita kuery Nhanderuete pegua kuery re nda'evei ae onhemoirũ aguã” he'ia oĩa,

² mba'eta ha'e va'e kuery ndogueraai raka'e tembi'u ha'e yy Israel kuery ovaexĩ aguã. Ha'e rami 'rãgue py Balaão pe opaga okuapy Israel kuery rovai ijayvu vai aguã re. Ha'e rami teĩ ijayvu vaikue 'rãgue py Nhanderuete ojapo ogueroayvu porã aguã rami.*

---

* 13:2 Balaão rekokie omombe'ua ma jaexa 'rã Deuterônômio 23.3-5 ha'e Números 22-24 py.

³ Ha'e va'e lei heta va'e kuery oendu vy Israel kuery mbyte gui oipe'a imondovy amboae regua ha'e javi.

Templo gui Tobias oipe'aa ague

⁴ Ha'e va'e e'ỹ mbove ma sacerdote Eliasibe onhemoirũ Tobias kuery re, Nhanderuate pegua opy mba'emo re opena aguã omoĩa teĩ.

⁵ Ha'e rami vy Tobias pe omboaxa peteĩ opy ja'o tuvixa va'e mba'emo aju ome'ẽ mbyre omoĩ porãaty va'ekue, ha'e heakuã porã va'e, mba'emo ryru, dízimo mba'emo ra'yĩ guigua, vinho ha'e azeite guigua omoĩ porã aty. Ha'e nunga ma levita kuery peguarã ome'ẽ ukaa va'ekue, oporaei va'ety, okẽ rarõa ha'e sacerdote kuery peguarã avi.

⁶ Ha'e nunga oiko Jerusalém tetã py xee naĩ jave, mba'eta trinta e dois ma'etỹ re ma Babilônia pygua huvixa Artaxerxes oĩ jave py ha'e oĩa katy aa rire. Ha'e gui kueue ma rire huvixa pe ajerure Jerusalém py ajevvy ju aguã.

⁷ Ha'e gui mae ma aendu Eliasibe mba'emo vai ojapoague Tobias ombopy'a porãxe vy, mba'eta ixupe omboaxa opy ja'o Nhanderuate pegua oo roka py.

⁸ Ha'e nunga aendu vy xevai vaipa reve opy ja'o gui amombopa Tobias mba'e rei-rei.

⁹ Ha'e rami vy opy ja'o ikuai va'e aiky'a'o ukapa vy ha'e py aru rukapa ju tembiporu Nhanderuate pegua opyguã, mba'emo aju ome'ẽ mbyre, heakuã porã va'e guive.

Levita kuery pegua ome'ẽa jevyague

¹⁰ Ha'e gui aendu avi levita kuery peguarã nome'ẽaveia. Ha'e nunga rupi levita ha'e jogueroporaei va'e kuery Nhanderuate pe omba'eapo aguã omoĩ mbyre teĩ oejapa ma ra'e oje'oivy peteĩ-teĩ guekoa katy.

¹¹ Ha'e rami vy huvixa kuery pe xeyvvy vy aipoa'e:

— Mba'e re tu napenavei ri Nhanderuate pegua oo re?
— ha'e. Ha'e rami vy levita kuery teĩgue ju aru vy amoĩ ju ojapo aguã va'ekue py.

¹² Ha'e ramo Judá regua kuery ha'e javi ogueru ju okuapy dízimo mba'emo ra'yĩgue guigua omoĩ porãaty py, vinho ha'e azeite guigua guive.

¹³ Ha'e gui mba'emo ome'ẽ mbyre re opena va'erã amoĩ sacerdote Selemias, kuaxia re omba'eapo va'e Zadoque ha'e levita Pedafás. Ha'e kuery pytyvõarã amoĩ avi Zacur ra'y Hanã, Matanias ramymino va'e. Mba'eta ha'e va'e kuery ma pavẽ oikuaa ojeroviapy memea. Ha'e ramo ha'e kuery pe amboja'o uka tyvy kuery peguarã.

¹⁴ Ha'e nunga rupi Xeruate, nema'endu'a ke xere. Embogue eme guive mba'emo ndee Xeruate pegua oo re ajapo porãague, ha'e py omba'eapo va'e kuery pe guive.

Sábado ára omboetea jevy aguã re ijayvuague

¹⁵ Ha'e va'e jave Judá py aexa avi sábado ára py teĩ uva onhami va'e, trigo py kavaju ombovoyi heruvy va'e guive. Ha'e gui vinho, uva, figo ha'e opa mba'e rei sábado ára py teĩ ogueru avi 'rã Jerusalém tetã katy. Ha'e kuery pe xeyvu ete ha'e va'e ára py tembi'u ovende okuapy rã.

¹⁶ Ha'e gui Jerusalém py ikuai avi avakue Tiro tetã guigua. Ha'e va'e kuery ma sábado ára teĩ ogueru 'rã okuapy pira ha'e opa mba'e rei Judá kuery pe ovende va'erã, Jerusalém tetã rupi guive.

¹⁷ Ha'e rami vy Judá regua huvixa kuery pe xeyvu vy aipoa'e:

— Mba'e re tu mba'emo vai rive pejapo sábado ára pemongy'aa rupi?

¹⁸ Peneramoĩ kuery ha'e ramigua ojapo rire e'ỹ nda'u nhandere Nhanderuate ombou raka'e opa mba'e vai, kova'e tetã re guive? Ha'e ramive ma poxya tuvixave va'e

ju pejapo Israel áry ou aguã, sábadó ára pemongy'aa py — ha'e.

¹⁹ Xeayvu avi Jerusalém kora rokẽ sábadó ára ovaẽ ta nhavõ ombotyá aguã kuaray'ã ojero'a ramove, ha'e gui sábadó ára oaxa e'ÿa ja oipe'aa jevy e'ÿ aguã. Okẽ py amoĩ avi xerembiguai kuery, sábadó ára peteĩve ivoyi revegua omoinge e'ÿ aguã.

²⁰ Ha'e gui ma mokoĩgue mba'emo vendea ha'e ijoguaa kuery ipytũ okuapy Jerusalém roka rupi.

²¹ Ha'e ramo ha'e kuery pe xeayvu vy aipoa'e:

— Mba'e re tu penepytũ rive pekuapy tetã kora yvýry? Ha'ekue rami ju pejapo ramo rombo'a 'rã — ha'e. Ha'e va'e rire ma ha'e kuery ndouvei sábadó ára py.

²² Ha'e gui levita kuery reve xeayvu kora rokẽ oiky'a'o ju aguã, ha'e ou vy oarõ aguã, sábadó ára iky'a e'ÿ va'e opyta aguã. Ha'e nunga rupi voi Xerujete, nema'endu'a ke xere. Xeperdoa avi opa mba'e py renhombóaxy va'e vy.

Amboae regua re omenda va'ekue pe ijayvuague

²³ Ha'e va'e jave aexa avi Asdode guigua kunhague re judeu kuery omenda va'ekue, Amom ha'e Moabe guigua re guive.

²⁴ Ta'y kuery ma Asdode pygua ayvu py ijayvu vai-vai okuapy, nhande judeu ayvu py nda'ijayvu kuaai, amboae regua ayvu py anho rive.

²⁵ Ha'e nunga rupi ha'e kuery amongeta ete vy xeayvu vai, amondyi ete amongue, ha'e kuery regua'a voi amondoro. Ha'e vy Nhanderujete rery py aura reve aipoa'e:

— Pemomendave eme ta'vy penderajy kuery amboae regua ra'y kuery re. Peruve eme guive ha'e kuery rajy kuery pendera'y kuery ra'yxyrã, neĩ pendera'yxyrã eteve voi.

²⁶ Ha'e nunga py e'ÿ ri ty'y Israel kuery pegua huvixa Salomão ojevavy raka'e? Huvixa ha'e va'e ramigua ete

ndoikoi raka'e yvy regua kuery mbovy e'ỹ mbyte rupi, tuuete rembiayvu oiko avi, Nhanderujete ae omoĩ va'ekue huvixarã Israel kuery ha'e javi re opena aguã. Ha'e ramive ma amboae regua kunhague oguerojejavy raka'e.

²⁷ Ha'e gui mba'exa tu roendu ha'e rami ete ha'eve'ỹ va'e pejapoa? Mba'eta Nhanderujete rovai anhetẽ rupi e'ỹ pendekuai amboae regua kunhague re pemendaa py — ha'e.

²⁸ Ha'e gui ma peteĩ ava sacerdote Joiada ra'y, Eliasibe ramymino va'e ma horonita pygua Sambalate rajy me oiko. Ha'e nunga rupi xee amoxẽ aĩa gui.

²⁹ Xerujete, eikuaa pota ha'e kuery re, mba'eta omongy'apa sacerdote ikuaia regua, sacerdote ha'e levita kuery rekorã reja va'ekue guive.

Neemias joguereko kuaa jevyague

³⁰ Ha'e rami py heta va'e kuery aiky'a'opa amboae regua kuery re onhemoirũague gui. Ha'e rami vy amoĩ ju sacerdote ha'e levita kuery peteĩ-teĩ ojapo 'rã va'ekue py omba'eapo aguã.

³¹ Ha'e gui ára oa'angaague py porã xakã oguerua aguã re xeayvu, ha'e mba'emo aju ypy'i va'ekue regua iporãgueve ome'ẽa aguã re. Xerujete, nema'endu'a ke xere aiko porã aguã.

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddbf957